

Szerkesztőségi iroda:
Nagybeeskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illet
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:
Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12
Negyedévre ——— 6
Egy hóra ——— 2
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybeeskerek, 1911.

XL. évfolyam 82. szám.

Hétfő, április 10.

Belügyi kormányzat.

(Politikai munkatársunktól.)

Budapest, április 10.

A képviselőház a husvét szünet előtt letárgyalta a belügyi tárca költségvetését és ezzel a budget tárgyalása hosszabb félbeszakítást szenved, mert husvét után tudvalevőleg az újabb kéthavi indemnitás kerül az országgyűlés napirendjére.

A szünetet megelőző utolsó ülést Héderváry Károly gróf miniszterelnök felszólalása tette emlékezetessé és nem zengett a terem a nemzetiségek ellen szórt menykövektől. Ellenben szépen, csendesen, nyugodtan sorakozott egyik tény a másik mellé, egyik realitás a másik sorába. Aki kormányzati program alatt hangzatos szövegeket ért, az csalatkozott, de aki egy rezsimitől tetteket vár, azt meglepte, s magával ragadta a miniszterelnök rengeteg mondanivalója.

A szombati beszédből megtudtuk, hogy a belügyminiszteriumban egész sereg törvény készül. Valószínűleg még az ősszel kerül a parlament elé egy törvényjavaslat az orvosok nyugdíjáról, a körorvosok díj-szabásának módosításáról, az orvosi körzetek új beosztásáról, a betegápolás szabályozásáról és a közép kórházépítkezésekben nyújtandó állami segélyekről. E törvények útján rendezendő közegészségi kérdéseken kívül a kormány adminisztratív uton módosította a gyermekvédelem metódusát, még pedig úgy, hogy most kevesebb költséggel több gyermek élvezi az állami felügyelet jótéteményeit.

Törvények készülnek továbbá a városoknak nyújtandó kormánysegélyről, mely a jövő számára is biztosítandó lesz, a vármegyei tisztviselők státuszrendezéséről, mely a közigazgatás munkásait az állami alkalmazottakkal egyenlő anyagi helyzetbe fogja hozni továbbá, a közrendészet egyöntetű országos szervezetéről, mely a

városoknak és községeknek jó rendőrséget fog nyújtani újabb megterhelés nélkül.

Mindezek a törvények valószínűleg még az idén ősszel kerülnek a képviselőház asztalára, a bennük megteremtett reformok anyagi fedezetéről pedig a jövő évi költségvetés keretében gondoskodik a kormány. Vannak ugyan igények, melyeket a miniszterelnök szívesen kielégítene előbb is, de végre is tekintettel kell lenni arra, hogy 1909-ben még 150 millió deficittel dolgoztunk és ezt 1910-ben még csak 2 millióra sikerült leszorítani, de egészen eltüntetni nem. Még egy évet kell tehát engedélyezni az új rendszer finanspolitikájának, hogy az új terhek számára az államháztartás egyensúlyának veszélyeztetése nélkül fedezetéről gondoskodjék.

A belügyminiszteri teendők előterében a ressort állandó ügyein kívül most különösen két kérdés áll: a nemzetiségi politika és a választójog reformja. A miniszterelnök mind a kettőről nyilatkozott. A nemzetiségi kérdésről úgy, hogy ő nem ismeri a nemzetiségi politika fogalmát. Magyarországon vannak törvények és vannak polgárok. Minden polgár számára, minden törvény egyenlő. Külön jogok, külön kötelezések és külön politikák nincsenek.

A választójog reformjánál hivatkozott a miniszterelnök régebben és ismételt hangzatos alapelveire. Részletekről azonban ezúttal sem nyilatkozott. A részletek csak megalkotva bírálhatók el, elmondva csupán félreértéseket és fölösleges izgalmakat szülnének, holott nincs kérdés, mely több nyugalmat és megfontolást igényelne, mint éppen egy mindeneket kielégítő választójogi reform megteremtése.

Ezt a kérdést szabad legkevésbé komplikálni és elbírálásánál mindeneknek egyöntetű álláspontra kell helyezkedni, arra az álláspontra, amelyet a haza érdeke kijelöl.

A képviselőház általános megalapozással hallgatta a miniszterelnök beszédét és aki ezzel az előadással foglalkozik, annak elmeheletett a kedve attól, hogy közkeletű, humoros grosszákat fűzzön a kormányt diszitó munkapárti jelzőkhöz. Ime egy miniszter, akinek igazi munkaprogramja van. Csak azután a parlament is győzze és végezze azt a munkát, amelylyel a Héderváry-kabinet törvényhozóinak kedveskedik.

HIREK.

IDŐJÁRÁS.

A nagybeeskereki meteorológiai állomás időjárásai, jelentése.

Április 10.

Barométer emelkedő, délután 1:38 órakor: 749,2 mm. Hőmérséklet: maximum 2,6, C^o, min. — 0,5 C^o. Csapadék: 17,5. Felhőzet: Nb 10. Szélirány és erősség: SW, 4. Jólát a következő 24 órára: Változókönyv keleten, délen. Sok helyütt csapadék.

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvasást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül; 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 perctől másnap este 8 óra 38 perccig; csapadék reggel, 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 perccig; felhőzet: Ci — fürtőfelhő, Cu — gomolyfelhő, St — rétegesfelhő, Nb — esőfelhő, Ci—St — felhőfátyol, Ci—Cu — bányafelhő Cu—St — réteges gomolyfelhő. Szélirány: N — észak S — dél, W — nyugat, E — kelet. Felhőzet nagyság, 0 — tiszta ég, 10 — teljesen borult. Szélereősség: 0 — szélcsend, 8 — nagy vihar.

— Virágvasárnap. A róm. kath. egyház tegnap ünnepelte meg virágvasárnapját, mely egyszermind a husvét nagyhat kezdését jelenti. Ez alkalomból tegnap reggel fel 8 és fél 9 órakor a nagybeeskereki róm. kath. templomban csendes mise volt, 9 órakor Magyar Pál apátplébános magyar nyelven mondott magasszárnyalásu alkalmi prédikációt. Délelőtt 10 órakor volt a barkaszentelés, utána pedig körmenet, melyet a kedvezőtlen időjárás miatt a templomban tartottak meg. Körmenet után ünnepi nagymise volt, amelyet Magyar Pál apátplébános celebrált fényes papi segédlettel. — Itt említjük meg, hogy a róm. kath. vallásu honvédelegénység husvét előtti gyónása holnap délután lesz a plébánia-templomban.

„TORONTÁL“ tárcája.

Rohonyi Gyula műfordításai.

— A Torontál tárcája. —

Szerb költőkből. (Szemelvények.)

Ismeretes, hogy Rohonyi Gyula igazságügyi államtitkár, Nagybeeskerek város képviselője egyik elsőrangú munkása a magyar irodalomnak. Történelmi munkái díszet képezik a magyar történet-tudományak s műfordításai, melyek főleg a szerb költészet elhanyagolt ismertetését szolgálják, a legnagyobb megbecsülésre találnak egy szerb, mint a magyar irodalom körében.

Hogy Rohonyi Gyula a szerb irodalom ismertetésével a legteljesebb mértékben meg is érdemli az elismerést, azt különösebben nem kell hangsúlyoznunk. Ezzel ő nemcsak irodalmi munkát végez, hanem hathatósan előmozdítja a közös hazában élő nemzetiségeknek a magyarsággal való igaz testvéresülését.

Sajnos, hogy bár évszázadok óta itt élünk szerb és román testvéreinkkel, büszkék vagyunk a Dugonitsokra, Jurisicsokra, Zrinyiekre, Szibinyányi Jánkokra, de csak igen kevesen gondolnak arra, hogy talán érdemes lenne egyszer-másszor találgatni a szerb és román irodalmi mezőkön is s talán nem volna elveszett fáradság, ezeket a velünk együtt lakó, illetve határaink mellett államot alkotó nemzetiségeket irodalmuk világánál s megismerni.

A románok és szerbek tekintetben megelőztek bennünket. Arany, Madách, Petőfi műveinek jelentékeny része forog már átültetve román és szerb irodalombarát körök kezein nálunk még a legműveltebbek is, a legnagyobb irodalmi olvasottsággal dicsekvők is alig, vagy egyáltalában nem tudják, vannak-e s miféle tehetségek vannak a szerb és román irodalomban.

Eltekintve attól, hogy nekünk, akik valamennyien nemzetiségi szakértőknek képzeljük magunkat s akik annyira szeretünk játszani a nemzetiségi kérdéssel, elsősorban a nemzetiségek lelkét, kulturáját, tehát irodalmát kellene megismernünk, eltekintve — ismételjük — ettől tisztán a l'art pour l'art elvénél fogva is érdeklődnünk kellene az iránt, vajjon itt, ami közvetlen közelünkben, szerb és román testvéreinknél nem nyílnak-e olyan irodalmi virágok, amiket érdemes volna észrevennünk?

Rohonyi Gyula, aki pedig a legelfoglaltabb emberek közé tartozik, a magyar irodalomnak, helyesebben a magyar műfordítóknak ezt a hibáját akarja jóvátenni. Kitűnően beszélvén a szerb nyelvet s kitűnő lévén a verselési technikája, az izlése, körülnézett a szerb irodalomban s megajándékozott bennünket egy csokor virággal.

Őt szerb költőnek nagyobb részt lírai verseit fordította le magyarra s e munkájában tekintettel volt arra, hogy az olvasó a legújabb szerb költői nagyságokkal ismerkedjék meg.

A fordítások hű tükrei a szerb lírának s az a mindig melancholikus, de soha nem szentimentális, a természet nagy kertjéből vett hasonlatokban gazdag, tiszta, nemes érzelmekről szóló költészet, amely annyira jellemzi a balkáni népek költészetét, igen hivatott és szerencsés interpretálóra talált Rohonyiban, aki a versekhez írott rövid költői életrajzokban a szerb irodalom alapos ismerőjének mutatja magát.

Rohonyi fordításai nagyon szép, gondosan kiesiszolt munkák, amiknek az irodalmi értékét semmi sem jellemzi jobban, minthogy azokra a Kisfaludy-Társaság is rányomta a maga imprimaturát, amikor azokat Évlapjaiban közzétette. És ez már nem a fordított költők, hanem kizárólag a fordító érdeme, aki valóban mindenképpen költői gondnal, hivatottsággal végezte műfordítói munkáját.

Radiesevics Branko, a modern szerb műköltészet megalapítója, Joánovits János (Zmáj) a szerbek legnagyobb lírai költője, Kosztits Lázár, a ma élő legjelesebb szerb poéta, Santits Sándor és Jakits Mileta verseiből ad Rohonyi szemelvényeket.

Ezek az alább közölt versek is kellőképpen tájékoztatnak arról, hogy milyen igazi rátermettséggel oldotta meg Rohonyi a vállalt feladatot s hogy mennyire hasznos és értékes munkát végzett akkor, amikor a szerb irodalom ismertetésére vállalkozott. Ime lássuk néhány verset:

Sunlight

Gyapju és flanellek részére nincs finomabb és tisztább módszer mint a Sunlight szappan

A Sunlight szappannal mosott gyapjuk öszemenése vagy öszeszugorodása kivánárva.

Kettős darab 30 fillérért.
Nyolcszögletű darab 16 fillérért.

24-631

— **Április 11.** Holnap van a 48-ik törvények szentesítésének évforduló napja. Ebből az alkalomból mint minden évben az idén is ünnepi isentisztelet lesz d. e. 10 órakor a róm. kath. plébánia-templomban, amelyre hivatalosak a hatóságok, testületek és intézetek.

— **A közigazgatási bizottság ülése.** Torontálvármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt tartotta április havi redes ülését dr. Dellimanic Lajos főispán elnöklésével. Az ülésről holnapi lapunkban hozunk részletes tudósítást.

— **Az új csanádi püspök beiktatása.** Az új csanádi püspök felszentelésére és installációjára vonatkozólag a következőket jelentik: Ha a pápai bréve Rómából idejében megérkezik, Glattfelder Gyula dr. püspök felszentelése a husvét utáni első vasárnapon, tehát április 23-án lesz a budapesti egyetemi templomban. A felszentelést valószínűleg Csernoch János dr. kalocsai érsek, Prohászka Ottokár és Kohl Medárd püspökök fogják végezni. Az ünnepélyes bevonulás Temesvárra szombaton, április 29-én, az installáció vasárnapon, április 30-án lesz. Ha azonban az előfeltétel, a pápai bréve megérkezése késői fog, úgy a fenti keretek természetesen eltölődnek.

— **A szabad liceum előadása.** A kulturgyűlés szabad liceumában tegnap Christian Jenő a nagybecskereki főgimnázium jeles tornatanára tartott tanulságos előadást „A játék és a gyermek” címen. A felső kereskedelmi iskola dísztermébe a rossz idő dacára is meglehetősen nagy közönség gyűlt össze s érdeklődve hallgatta az előadást, melynek főbb pontjai voltak: A szellemi tevékenység káros következményei, a test és lélek harmonikus nevelése, a játék hatása az idegrendszerre és befolyása a szellemi életre, a mozgásos játék jellemfejlesztő és erkölcsi haszna, végül pedig az angol gyermeknevelést helyezte szembe a miunkkal. A tegnapi előadással a liceum sorozatos előadásai véget értek.

Halál, halál . . .

Halál, halál, sötét halál
Ejöttél, hogy elidd ötlet?
Az Istenért! el ne szakítsd
Közünk a szent köteleket!

S a halál szói: aggódásod,
Remegésed látom, értem;
Ne fejj . . . a ti kötelektek
Nincs erőm, hogy széjjeltépjem.

Ez a viszony, azt ígérem,
Mégmarad mi volt, a régi;
Bar jövőre nem szeretet,
Bánat lesz a neve néki.

Jovanovits János.

Ha szeretjük egymást . . .

Ha szeretjük egymást, lelkem,
Mi választ el tőled engem?
Tan valami sötét erő.
Vagy a végzet o y vakmerő
S az közlünk az akadály?
S ez erő hogárszemedre
S barnahaju szép fejedre,
Read törve, le-lezál! —
De te karjaid kitárva
Szálj felém s kebledre zárva
Óeij forró öleléssel,
Havvol engem; s ha talán
A kaján, a boszus végzet
Eme tüztől el nem égett:
Akkor majd az öleléstől
Fog kimenni — igazán.

Kosztits László.

Viharban.

Vihar tombol az erdőben
Százados fákat ledöntve,

— **Iparengedélyek.** Nagybecskerek város tanácsa mint elsőfokú iparhatóság a szombaton délelőtt megtartott ülésén a következőknek adott újabb iparengedélyt: Fischl Jakabnak sűrőraktarra, Draicsevics Péternek sütőiparra, Hrahim Rezkának pedig cukorkaárusításra.

— **Egy szerb író emléke.** A nagybecskereki gör. kel. szerb hitközség tegnap ünnepelte meg Obradovics Dositeusnak, a hírneves szerb író és filozófus halálának, századik évfordulóját. Obradovics délmagyarországi származású volt s Csákván született 1742-ben. Szülei szegény iparos emberek voltak. Kora ifjúságában elkerült a szülei háztól s egy ideig szerzeteskedett, majd megunva az egyhangu klastromi életet, otthagya a zárdát s külföldre ment. Beutazta Ausztriát, Franciaországot és Angliát. Közben sikerült neki a szerb irodalomban a népies irányt meghonosítani, filozófiai munkáival pedig nagy hírnévre tett szert Szerbiában, ahol kultuszgyűk intézését bízták rá. Ebben a szerepében első dolga volt a népoktatást rendszeresíteni s az iskolákat szervezni. 1811-ben halt meg 69 éves korában. Halálának 100 éves fordulóját a szerbség mindenütt fényesen megünnepelte. Nálunk Nagybecskereken tegnap délelőtt 10 órakor a belvárosi gör. kel. templomban nagy requiem volt, melyet Sztraity György esperes celebrált fényes papi segédlettel. A gyászmise után a közönség a hitközség tanácstermében gyűlt össze, ahol Popovics Bogdán szerb felekezeti iskolai igazgató mondott szép emlékbeszédet, utána pedig a növendékek énekszámokat és szavialatokat adtak elő.

— **Adomány a kulturgyűlésnek.** A nagybecskereki takarékpénztár a Torontálvármegyei Közművelődési egyesületnek 50 koronát adományozott, amely adományért hálás köszönetet mond az egyesület elnöksége.

— **Mangold Samu halála.** Torontálvármegye közigazgatási bizottságának mai ülésén az elnökö dr. Dellimanic Lajos főispán mély megilletődéssel jelentette be dr. Mangold Samunak, a bizottság régi nagyérdemű tagjának halálát. Meleg szavakban méltatta az elhunyt kiváló érdemeit s indítványozta, hogy a bizottság fejezze ki fájdalom részvétét Mangold Samu halála fölött s intézzen özvegyéhez meleghangú részvétiratot. A bizottság a főispán indítványát egyhangúlag magáévá tette.

A megboldogult holttestét különben holnap reggel hozzák Abbáziából Nagybecskerekre s délután fél 3 órakor a pályaudvarról a Hunyadi-utcai gyászházhoz szállítják, ahonnan a gyászszertartás után délután 3 órakor temetik.

A halálózásról a család a következő gyászjelentést adta ki:

S a megáradt partok rohan
A ködös völgyet elöntve.

A vad szárnyas megriadtan
Az oduját fökeresi,
Ott halgatja, hogy mennydörög,
A világot onnan lesi.

Amikor a sas elbuvik,
Fölkeresi fészke taját,
S lelkünk rémüittel nézi
Az elemek bösz csatáját.

A merdek hegyi uton
Veled törtetek előre,
Büszkén, bátran . . . villámokkal
Ménykövekkel nem törődve.

„En szeretlek!” ezt kiáltom
S szavam a viharban vész el;
Emelt fővel dacolok a
Villámokkal, ezer vészszel

Oh édes szerelmem, te gondtalan madár,
Miért hagyl el engem? Mi ütött el tőged?
Elkötöztél innen a multak honába,
Itt hagyva magára régi, puha fészked.

Oh az én szívemben a tavasz elmúlt,
Szép dalod nem tölti be csendes tanyámat,
Amely reményt adott — boldogabb napokhoz . . .
E magány oly szörnyű, majd megöl a bánat.

Magam vagyok, mint a letarolt erdőben
Elhagyott fenyőfa, melyet vihar tépett.
S addig tépte, rázta, amíg széjjelszórta
Rajt az egykor hangos, kis csalóányfészket.

Jakits Milota.

Alulírottak fájdalomtól megtört szívvel tudatják, hogy legjobb férj, testvér, sógor, nagybátya dr. Mangold Samu ügyvéd, Torontálvármegye közigazgatási bizottságának tagja, a nagybecskereki izraelita hitközség elnöke, az országos ügyvédi gyám- és nyugdíjintézet választmányi tagja, városi képviselőtestületi tag 59 éves korában, boldog házasságának 9-ik évében rövid szenvedés után f. hó 8-án délelőtt Abbáziában jobblétre szenderült. A boldogult hűt teléme folyó hó 11-én d. u. 3 órakor fog a gyászházból a helybeli izraelita sűrőraktár örök nyugalomra helyeztetni. Nagybecskerek, 1911. április 10-én. Áldás és béke lengjen porai felett. Mangold Sidonia, hitves. Mangold Hermann, testvér. Mangold Morné szül. Posner Ika, özv. Goldberger Samuelné, sógornői. Ferenczi Morné szül. Weisz Janka, dr. Schwarz Henriáné szül. Weisz Cecília, Weisz Frigyes, Mangold I., Goldschläger Gyuláné szül. Mangold Irén, unokahúgai és unokabácscei.

Mangold Samu elhunytáról a nagybecskereki takarékpénztár, amelynek évtizedeken át ügyésze volt, külön gyászjelentést adott ki, amely így hangzik:

A nagybecskereki takarékpénztár igazgató-sága mély fájdalommal jelenti, hogy az intézetnek évtizedeken át volt ügyésze dr. Mangold Samu ur a mai napon Abbáziában elhunyt. A megboldogultban, ki intézetünk kipróbált, hű és lelkes barátja volt, szeretett és felejthetetlen munkatársunkat gyászoljuk. Nagybecskerek, 1911. évi április hó 8-án.

— **Áprilisi hó.** Bizony ökölbe szorított tollal írja le a krónikáiró ezt a két szót: Áprilisi hó. Ha amolyan igazi áprilisi hóról volna szó, a melyre mosolygó sugár és kéklő égbolt következik, még csak kedélyesen fognák föl a dolgot, de a mostani áprilisi hó becsületsértő gondolatokat támaszt bennünk. Immár több mint egy hete nem látunk napsugarat. Csupa boru vész körül bennünket, hideg szél razzsa az ablakokat s ólmos eső zuhog ránk lelkettől folytonossággal. És ez még nem elég. A virágok vasárnapján, amely máskor csupa derű és ragyogás, piszkos téli idő szakad ránk és esik a hó órák hossza, mint valami zimankós decemberben. De a decemberi hó frissit bennünket, míg ez a hó, ami most hull ránk, elkésztíti, dühre gerjeszt s megöl minden poézist, amivel a szálíngó fehér hóhelyeket fölruházták. Mert ez az áprilisi hó nem a tisztaság szimbóluma, hanem csupa piszok és sár. Valóságilag maga a pusztulás. Fakadó rügyek, mosolygó virágok gyilkosa, amely elpusztítja a nyár szépséges reményeit. Bizony nincs kedvünk elcélozni az áprilisről s a poklot soha sem emlegettük olyan sűrű vonatkozásban az idővel mint most s ha az ördög a mostani időben nem lép akcióba akkor igazán nem tudjuk, hogy mire való.

— **Solymos Gusztáv temetése.** Vasárnap délután 3 órakor ment végbe a hirtelen elhunyt Solymos Gusztáv törökbecsei fölbirtokos temetése. A rettenetesen rossz idő dacára, nagyszámú részvevő közönség jelent meg a gyászszertartáson, kiknek sorában ott láttuk a gyászoló családon kívül a 12. huszárezred képviselőiben Szakmáry Donáth kapitányt, Winkler Károly Vilmos főhadnagyot, dr. Welicba Károly és nejét, Marton Andor, a megyei gazdasági egyesület titkárát, Grób Iure honvéd huszárfőhadnagyot, dr. Grób Iván ügyvédet, dr. Balaton Gyula óbecsei főszolgabíró nejét, Istvánfi István kir. közjegyzőt és nejét, Garsi Izsót, a törökbecsei takarékpénztár igazgatóját, dr. Toszogi G. za pénzügyi fogalmazót stb. stb., az elhunyt számos jóbarátját és tisztelőjét, Törökbecse és Melencze községek előjáróságát, s a megboldogult gazdasági tisztjeit és családtagjait, kikhez midőn a gyászmenet a városba ért, a gyászoló és a különböző testületek képviselői csatlakoztak. A család az elhunyt haláláról a következő gyászjelentést adta ki:

Özv. Solymos Gusztávné szül. Berger Szeréna, mint az elhunyt neje, úgy a maga, mint fia Elemér, menyé szül. Gancsy Olga, unokája Péterke, továbbá Solymos Maró és neje, Tarnai Jánosné és sógora Tarnai János, valamint számos rokonok nevében is fájdalomtól megtört szívvel tudatják, hogy felejthetetlen jó férj, a legjobb apa, nagypapa, testvér és sógor Solymos Gusztáv 1911. április 5-én, délután 12 órakor életének 54-ik évében, boldog házasságának 29-ik évében rövid szenvedés után csendesen elhunyt. Felejthetetlen drága halatlunk földi maradványa Törökbecsén, 1911. évi április 9-én, vasárnap délután 3 órakor fog a róm. kath. egyház szertartása szerint be-szenteltetni és a családi sírboltban örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent mise az elhunyt lelki üdvéért folyó hó április 10-én, hétfőn délelőtt 9 és fél órakor fog a törökbecsei plébánia-templomban a Mindenhatóknak bemutatattai. Törökbecse, 1911. évi április hó 6-án. Áldás és béke hamvaira.

— **Halálozás.** Özv. Stagschmidt Józsefné, szül. Balog szombaton délelőtt 73 éves korában meghalt. Az elbunyat tegnap délután temették el nagy részvét mellett a Németvárosi gyászházban.

— **A grabácsi mezőgazdasági szaktanfolyam vizsgálója.** A megyei gazd. egyesület az év felén 10 községben tartott mezőgazdasági szaktanfolyamokat, melyeken 15 éven felüli ifjak nyertek kiképzést a mezőgazdasági ismeretekből. A Grabácson rendezett szaktanfolyam vizsgálója ápr. hó 8-án volt Marton Andor elnöke alatt. A vizsgán a tanfolyamon résztvevő hallgatók minden felvetett kérdésre a legszebb feleleteket adták, úgy, hogy méltán lehet a szép eredményért elismerést mondani Sauer Mátásnak a szaktanfolyam vezetőjének, ki kiváló tudással, úgyszeretettel és teljes odaadással vezette a tanfolyamot.

— **Tavaszi állatvizsgálat.** Ma tartották meg Nagybecskerekben a tavaszi apaállatvizsgálatokat, amelynek megajtására dr. Parisics Zoltán polgármester elnöklésével bizottságot küldtek ki. A bizottság tagjai voltak: Fülepp György városi kir. állatorvos, Gáspár Ernő, dr. Magyar Károly, Steyer István és Giffinger Zsigmond. A bizottság a németvárosi bikáit alkalmasnak találta, a kanokat ellenben nem, a Gradulicában úgy a bikák, mint a kanok kifogástalanoknak bizonyultak, Oppova városrészében a bikák alkalmasak voltak, két kant azonban a bizottság alkalmatlannak talált a továbbtenyésztésre. A bizottság most felhívja egy német, valamint a szerb negyedközségeket 2-3 újabb bika beszerzésére.

— **Uj templom Módoson.** Mint Módosról jelentik, az ottani róm. kath. hitközség pályázatot írt ki új templom építésére, melyre 143 844 kor. 26 fillért irányoztak elő. Az érlejtést április 17-én tartják meg. Az új templomot a község hozzájárulásával a zágrábi káptalan, mint kegyur építteti.

— **Bíróválasztás.** A múlt héten volt Pusztakeresztúron a községi bíróválasztás, ezidén másodszor, miután az addigi bíró, Kasza István lemondott. Helyébe Kocsis Lajos közbecsülésnek örvendő, tekintélyes polgárt választották egyhangulag. Péntárnok Kása Illés lett.

— **Áprilisi villámcsapás.** Mint Törökbecséről jelentik lapunknak, tegnapelőtt délután ott pusztító zivatar dühöngött, menydörgéssel, villámcsapással vegyesen. A zivatar utközben érte Vilit Jován óbecsei rendőrt, aki Bosnyákovic Pal turjai tanítóval egy taligán hajtott Óbecse felé. A villám a lovak közé csapott, amelyeket halálra sújtott, míg a kocsiiban ülők eszméletüket veszítették. A két szerencsétlen embert az arra járók beszálították Óbecsére, a „Fehér ló” szállóba s orvost hívtak hozzájuk. Az orvosnak sikerült életrekelteni mindkettőjüket, azonban Bosnyákovic megsiketült, Vilit pedig megvakult a villámcsapástól.

— **Talált tárgyak a rendőrségen.** A nagybecskereki rendőrkapitányság ezután is közli, hogy a városi színházban több apróbb tárgyat találtak, melyeknek tulajdonosai azokat a rendőrségen átvehetik.

Színház, irodalom.

* **A halhatatlan lump.** A színtársulat szombaton este mutatta be Eysler operettjét „A halhatatlan lump”-ot. Hamisítatlan bécsi muzsika cseng belőle a fülünkbe, amely élénk ellentétben van az operette drámai jellegű szövegével. Pezsgő táncmuzsika uralkodik benne tarkítva néhány fülbemászó pajkos melódiával és érzelmes dallal. Sem jobb sem nem rosszabb a mai operetteknel. Előadása nálunk meglehetősen jó volt s a gyermekkoros is eléggé sikerült a hirtelen összeszedett anyaggal. Az egyes szereplők közül ki kell emelnünk Remete Géza szép drámai alakítását Ritter János szerepében, Szomori M. öreg kántorát, Mezei M. pezsgő játékát s Halmos néhány szép énekszámát. Eysler darabjában mutatkozott be a társulat új énekesnője Sz. Sidó Etelka, akinek a magas fekvésében erős csengő hangja van, de hangjából hiányzik a melegség, a lágyság és ez sokat ront énekén. A többi szereplők közül meg kell még említenünk Somogyi Károly jóízű Rumpelmayerét, H. Lévai Bertás a kis Markovic Pirit, akinek énekszámát a közönség meg is ujrátarta. A darabot vasárnap megismételték.

Vasárnap délután a „Muzsikusz leány” ment az ismert szereposztásban, telt ház előtt.

* **Az Arany János Társaság új pályatételei.** Az Arany János Társaság az 1911. évre a következő pályatételeket tűzte ki: 1. 100 koronát valamely szabadon választandó költeményre. 2. Dobrosláv Péter dr. adományából 50 koronát egy magyar népdalra. 3. Arany János mint nyelv- és művész. Jutalma Temesvármegye közönségének adományából ötszáz korona. A pályadíjak csakis abszolút értékű műveknek adandók ki. Bárki pályázhat. A jelítség levéllel ellátott, idegen kézzel, vagy géppel írott pályaművek a Társaság főtákarához Temesvárra küldendők be. Pályázati határidő a költeményre és népdalra 1911. évi december hó 31-ike. Az „Arany János, mint nyelv- és művész” pályatételre 1912. évi október hó 31-ike.

Husvétli locsoló és kitűnő francia illatszerek

alkalmi árakban kaphatók

NIROLITS E. gyógyszerteráiban

Nagybecskerek, Gabona-tér.

5-55.49

TÁVIRATOK

A politikai élet.

A véderőreform. — A bécsi tárgyalások. — Az osztrák helyzet.

Budapest, április 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Hogy szünet van a politikában, ezt csak a látszat mutatja. Az igaz, hogy Magyarországon ezidő szerint semmi ok sincs arra, hogy izgalmak legyenek a politika boszorkány-konyháján. Nálunk csupán bizonyos kíváncsi hangulatról lehet szó, ami abban csucsosodik ki, hogy vajjon mit végez majd Khuen miniszterelnök Bécsben, vajjon sikerre tudja-e vinni a magyar álláspontot? S ezért még a nagyhéten sincs teljes nyugalom a politikában.

Ausztriában ellenben forrong a politika, aminek hazafias hangulatot ad a választási kormány is. A pártok, mint ahogy az ilyenkor lenni szokott, ádázul agyarkodnak egymásra. Lebecsmérik egymás politikai hitvallását s nekünk ebből az az előnyünk van, hogy mivel nagyrészen az osztrákok önmagukkal vannak elfoglalva, kevesebbet szívnak bennünket.

Ez azonban egy cseppet sem tehet bennünket elbizakodottá, mert az osztrákok a saját bajuk mellett, ha még annyi is volna, sohase feledkeznek meg arról, hogy Magyarország ellen ne áskálódjanak és hogy ne iparkodjanak megnehezíteni azt, amit a magyar kormány kivívni akar.

Most is ezer bajuk van az osztrákoknak, azért mégis minden követ megmozgatnak arra nézve, hogy a magyar miniszterelnök tervét a véderőjavaslatra nézve kontrakarirozzák, vagy esetleg teljesen megsemmisítsék. Az egyszer azonban ez a terv aligha fog sikerülni, mert Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök, amint azt az eddigi események is bizonyítják, nem az az egyéniség, akivel packázni lehetne. A király pedig nyíltan a magyar miniszterelnök álláspontján van. Bienerth osztrák miniszterelnök pedig csak taktikázik, mikor Khuen terve ellen érvel. Egyébként pedig ő is csak örülne, hogyha a magyar parlament már tul volna a véderőreform tárgyalásán.

A véderőreform körüli mozgalmakról egyébként az alábbi jelentések számolnak be.

Magyar miniszterek Bécsben.

Budapest, április 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsi jelentés szerint Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök és Hazai Samu honvédelmi miniszter vasárnap délután Bécsbe érkeztek s mind a ketten a magyar házban szálltak meg. Khuen-Héderváry még vasárnap érintkezésbe lépett Bienerth osztrák miniszterelnökkel, míg Hazai

honvédelmi miniszter ellátogatott a közös hadügyminiszterhez.

Ma reggel Khuen-Héderváry Károly gróf Hoffmann Hugó altábornagyot fogadta, azután pedig a Magyar házba jött Hazay Samu honvédelmi miniszter, akivel azután a miniszterelnök az osztrák miniszterelnöki palotába hajtatott

a közös tanácskozásra,

amely délelőtt 11 órakor kezdődött. A délelőtti tanácskozás tárgyát az képezte, hogy a véderőreformról szóló javaslatban miképpen alakuljon a szöveg, hogy Bosznia és Hercegovina beleértessék a megvédendő területbe. Ha a véderőreform ügyét elintézték, akkor a katonai bünvádi perrendtartásnál a nyelvi kérdésben még fennálló differenciák elintézésére kerül a sor. Ha ebben esetleg nem sikerülne a megegyezés, akkor a király együttesen fogadja a két miniszterelnököt, vagy pedig koronatanácskozás lesz.

Mint Bécsből sürgönyzik, ma délelőtt 11 órakor

a király külön kihallgatáson

fogadta Schönaich báró közös hadügyminisztert. Holnap délelőtt a király Khuen-Héderváry Károly gróf és Bienerth báró miniszterelnököket fogadja külön kihallgatáson.

A király májusban ismét Budapestre jön.

Budapest, április 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, a király május 8-ikán több heti tartózkodásra ismét Budapestre érkezik. A király budapesti időzése alatt részben a budai várpalotában, részben a gödöllői kastélyban fog tartózkodni.

A képviselőház szünete.

Budapest, április 10. (A „Torontál” ered. távirata.) A képviselőház most tizenöt napig fog szünetelni. A husvétli vakáció után, április 25-ikén ül össze ismét a Ház, amikor elsőbbsen az indemnitást fogja tárgyalni s ha nagyobb vita nem lesz a felhatalmazás kérése körül, akkor még az napon rátérnek a honvédelmi tárca költségvetésének tárgyalására.

A német trónörökös pár Bécsben.

Budapest, április 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: A német trónörökös pár Rómából a déli vasút pályaudvarán vasárnap délután megérkezett Bécsbe. A király és a főhercegek fogadták a német trónörökösöt és feleségét. A Burgba vonulási uton, amely föl volt díszítve, a közönség élénk ovációval tüntetett és melegen üdvözölte Németország leendő uralkodóját.

A horvát helyzet.

Budapest, április 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Zágrábi távirat szerint a szombatra hirdetett értekezletet vasárnap tartották meg Pejacevics Tivadar elnöklésével, amelyen a centrum-klub tagjai és az eszéki csoport vettek részt. A hangulat békés irányu volt s a jelekből ítélve, ez a két csoport hive a bánnak, habár ők is garanciákat kérnek a jövőndőre nézve, valamint a vasuti pragmatika megváltoztatását sürgetik. Az értekezleten szóba került a horvát nyelvnek a katonai perrendtartásban való érvényesítése ügye is. Követelik továbbá a horvátok, hogy a harmadik pécsi hadapródiskolában horvátnyelvű parallel osztályok legyenek. Az értekezleten Tomasics horvát bán is részt vett, aki még husvét előtt Budapestre utazik, hogy Khuen miniszterelnökkel értekezzen a horvát politikai helyzetről.

Tőzsde.

Buza (áprilisra)	24.20—
Buza (májusra)	21.94—
Rozs (áprilisra)	16.68—
Zab (áprilisra)	17.46—
Tengeri (májusra)	11.60—

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Közgazdaság.

A „Hermes” Magyar Általános Váltóüzlet R.-T. (Budapest) heti jelentése a tőzsdetorgalomról és a pénzpiacról.

Budapest, április 6.

A lefolyt hét első napjaiban még valamivel élénkebb volt a tőzsde általános irányzata, utóbb azonban ismét nyomott hangulat uralkodott és főleg a vezető bankértékek arfolyamai az utóbbi hónapokban észlelt legalacsonyabb árfolyamra morzsolódtak le, amire egyrészt a zavaros osztrák politikai helyzet, másrészt pedig a pénzpiacnak az ultimo alkalmával beállott némi megfeszülése is kihatott. A vezető értékekkel ellentétben azonban néhány helyi iparvállalati papir igen jó keresletnek örvendett és a tőzsdén is értékekben meglehetősen nagy üzlet fejlődött ki.

A vezető bankpapírok, így magyar hitel, Magyar bank, J. Izáogbank és Leszámitolóbank részvények a tőzsde ezen általános irányzatának hatása alatt állottak és így arfolyamuk a múlt hettől szemben visszaesést tüntet fel. Egyéb bankrészvények közül megemlítendő a Budapesti Bank részvények hirtelen arfolyamesőkkéne, mely nagyobb részvényeménységnek piacra dobása által keletkezett és minék folytán ezen részvények arfolyama pari alá csökkent.

A biztosítótársasági részvények az egyideig tartó sagnáció után ismét emelkedő irányzatot követnek és ezek közül az Első magyar általános biztosító társaság részvényei említendők elsősorban, melyek iránt beavatott oldalról igen élénk érdeklődés mutatkozik. Jó keresletnek örvendtek a Pannonia viszontbiztosító részvények is.

Iparvállalati értékek közül legnevezetesebb a Ganzgyári részvények jelentékeny árhullámzása, mely előbb néhány száz koronát kitevő áremelkedésben, majd utóbb közel 200 koronás eséskedésben mutatkozott. E részvények iránti érdeklődést a Ganzgyár terjeszkedése általában és különösen az egyesült Ganz-Danubius gyárak részére a hadügyi kormánytól érkezett nagy összegű megrendelések magyarázzák. Egyéb iparvállalati papírok közül nagyobb üzlet fejlődött ki a magyar gázizzófény részvényekben, színtén számottevő árhullámzás mellett, továbbá a magyar általános kőszénbánya részvényekben, Budapesti általános és Magyar villamossági részvényekben a városítási tervekkel kapcsolatban, Osztrák-Magyar gáz, Magyar cukoripar és Magyar vasuti forgalmi részvényekben.

A közlekedési vállalatok részvényei a vezető értékek gyenge irányzatával kapcsolatban el voltak hanyagolva és a városi villamos vasut tőkeemelése sem volt az árfolyamra hatással.

A sorsjegypiac nem tüntet fel lényeges változást.

Mint figyelemreméltó momentum, megemlítendő végül az új Budapest fővárosi 100 millió kölcsönnek a Crédit Lyonnais úján való megkötése, miáltal a közlekedési vállalatok a francia piacon újra való elhelyezésére a kezdő lépés megtörtént. A fix kamatozású értékek piaca általában gyenge és a járadék arfolyama esőkként tüntet fel.

9974. sz. 1911.

Torontálvármegye alispánjától.

Pályázati hirdetés.

A vármegye tulajdonát képező z s o m b o l y a i k ö z k ö r h á z b a n u j o n n a n s z e r v e z e t t b e n t l a k ó a l o r v o s i á l l á s r a p á l y á z a t o t h i r d e t e k .
Javadalmazás: 1. Évi 1200 korona fizetés;

2. I. oszt. élelmezés, lakás, fűtés és világítás.

A kinevezendő orvos tagja a megyei tisztii nyugdíjintézetnek.

Felhívom az ezen állást elnyerni óhajtó orvos tudor urakat, hogy minősítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket folyó évi május 15-ig hozzám nyujtsák be, mert az elkésett folyamodványokat figyelembe nem veszem.

Nagybecskerek, 1911. évi április 5-én.

Az alispán helyett:

Dr. Vinczehidy,
főjegyző.

43-3.1

5113 sz. 1911.

A pancsovai szolgabírószágtól.

Pályázati hirdetés.

Az üresedésben levő b e r e s z t ö c z i k ö z s é g i o r v o s i á l l á s r a p á l y á z a t o t n y i t o k .

A községi orvos javadalmazása: az 1908. évi XXXVIII. t.-c. értelmében évi 1600 korona kezdő törzsfizetés, 5-5 évenkénti összesen 800 koronára emelkedhető,

200 korona ötödéves körpótlék, évi 1200 korona fizetési pótlék, a szabályrendeletileg megállapított látogatási és husvizsgálati díjak és természetbeni lakás.

Felhívom a pályázni óhajtókat, hogy az 1908. évi XXXVIII. t.-c. 7. §. előirt képesítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket 1911. évi április 21-ig a pancsovai szolgabírószághoz nyujtsák be.

A választás napját később fogom meghatározni.

Pancsova, 1911. évi április hó 2-án.

Főszolgabíró távol:

Dr. Tóth,
főszolgabíró.

402-2.2

MEGHÍVÓ

A „Nagybecskereki Fűszerkereskedők Egyesülete” 1911. évi április 24-én este fél 9 órakor a „Korona”-szállodában levő egyesületi helyiségében tartja

rendes közgyűlését,

melyre az egylet t. c. tagjai ezennel tisztelettel meghívattak.

Tárgy:

1. A választmány jelentése.
2. A mérleg előterjesztése.
3. A következő évre vonatkozó költségvetés megállapítása.
4. Az elmúlt évre vonatkozó felmentvény megadása.
5. A tagoknak oly indítványai, melyek legalább 10 nappal a közgyűlés előtt a választmány elé terjesztettek.
6. Egy alelnök és egy pótválasztmányi tagnak 1 évre való megválasztása.
7. A három tagú számvizsgáló bizottság megválasztása.

Nagybecskerek, 1911. évi április hó 10-én.

Csada Frigyes,
titkár.

Guttman Mór,
elnök.

(406-1.1)

elnök.

TORONTÁLI CIPŐGYÁR

PILLANGÓ VÉDJEGY

NAGYBECSKERÉK.

Torontáli cipőkben nagy választék.

Torontáli cipőkben nagy választék.

Benó Testvérek ezelőtt Kokits A. F.

divat-, rövid- játék- és cipőkereskedés Nagybecskerek.

Labdák, parfümök, harisnyák, ingek, női ruhadiszek, ibolyák és más kalapvirágok, kötött átmeneti kabátok leánykáknak és felnőtteknek.

Postai megrendeléseket a levél kézhez vétele után rögtön és pontosan elintézzük. — Meg nem felelő áruk szívesen visszavételnek.

Külön cipőosztály:

Női R chevro félcipő	K.	6-70
Női R chevro magas fűzős	K.	7-80
Férfi erős strapa cipő	K.	7-50
Férfi R chevro és R box magas	K.	9—
Tornacipők fluknak	K.	3—

Barna cipőkben szép választék.

6-87.81

Telefon 201.

Telefon 201.

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál Nagybecskereken.